

**Protokół z XVII posiedzenia
Międzyresortowego Zespołu do spraw Materiałów Niebezpiecznych Zalegających
na Obszarach Morskich Rzeczypospolitej Polskiej**

16 czerwca 2026 r.

**Spotkanie w formie hybrydowej w siedzibie Urzędu Morskiego w Gdyni
(ul. Chrzanowskiego 10, Gdynia)**

1. Otwarcie posiedzenia i powitanie uczestników

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury spotkaniu przewodniczyła Pani Natalia Zajac – Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w Ministerstwie Infrastruktury.

Przewodnicząca podziękowała Dyrektorowi Janowi Młotkowskiemu (UM w Gdyni) za realizację inwestycji KPO B3.2.1 (Inwestycje w neutralizację ryzyka oraz odnowę obszarów lądowych i morskich w zakresie realizowanym przez Urząd Morski w Gdyni: Rozpoznanie i ewentualna neutralizacja materiałów niebezpiecznych zalegających na dnie Morza Bałtyckiego w wybranych lokalizacjach) oraz za przygotowanie i przeprowadzenie konferencji podsumowującej wnioski z tego projektu, która odbyła się 15 czerwca 2026 r. w Hotelu Nadmorskim w Gdyni. Członkowie Zespołu otrzymali zaproszenia do udziału w tym wydarzeniu.

2. Przyjęcie porządku obrad

Porządek obrad został przyjęty bez zmian.

3. Omówienie wniosków z konferencji i zrealizowanej inwestycji

Członkowie Zespołu wyrazili uznanie dla podjętych i zrealizowanych działań, mimo występujących trudności, związanych z warunkami pogodowymi i zakłóceniami sygnału GPS przez Federację Rosyjską.

Przedstawiciel GIOŚ poinformował, że wyniki z przeprowadzonych badań mogą stanowić wkład do monitoringu siedlisk.

Przedstawiciel MON wystąpił z wnioskiem o przedstawienie dodatkowych informacji dotyczących dalszych przedsięwzięć planowanych w oparciu o wnioski z realizacji przedmiotowej inwestycji.

Przedstawiciel UM w Gdyni poinformował, że uzyskane w projekcie dane są obszerne i mogą stanowić podstawę do dalszych analiz w innych aspektach. Dane zostaną również udostępnione właściwym podmiotom zgodnie z ich kompetencjami – w tym również BHMW. Wykonawcy, po przeanalizowaniu zebranych wyników badań, zarekomendowali dla większości lokalizacji monitoring. Opracowane plany neutralizacji są materiałem do dalszej pracy Zespołu oraz przygotowania rekomendacji dla Rady Ministrów odnośnie do dalszych działań z zatopionymi materiałami niebezpiecznymi.

Przedstawiciel NMM wyraził opinię, że wśród odkrytych obiektów mogą znajdować się również zabytki.

Sekretarz poprosił UM w Gdyni o przekazanie prezentacji z konferencji oraz linku do filmu promującego inwestycję w celu udostępnienia wszystkim Członkom Zespołu.

4. Przedstawienie informacji nt. opracowania jednolitego, zbiorczego zestawienia wszystkich prac badawczych i naukowych realizowanych w odniesieniu do materiałów niebezpiecznych zatopionych w polskich obszarach morskich, zawierającego zarówno dane dotyczące projektów (badań naukowych) już zrealizowanych, jak i planów takiej działalności. (MNiSW)

W związku z nieobecnością przedstawiciela MNiSW punkt został przełożony na następne posiedzenie Zespołu.

5. Przedstawienie informacji na temat wspierania badań naukowych i innowacji w obszarze tematycznym w ramach istniejących narzędzi i programów realizowanych przez podległe MNiSW agencje finansujące badania naukowe. (MNiSW)

W związku z nieobecnością przedstawiciela MNiSW punkt został przełożony na następne posiedzenie Zespołu.

6. Przedstawienie informacji na temat stworzenia bazy kontaktowej podmiotów i instytucji potencjalnie zaangażowanych w temat materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich RP. (MI/DGW)

W związku z nieobecnością przedstawiciela MI/DGW punkt został przełożony na następne posiedzenie Zespołu.

7. Przedstawienie informacji nt. opracowania wytycznych / stworzenia najlepszych praktyk w zakresie oceny wpływu działań związanych z usuwaniem wraków, substancji ropopochodnych, amunicji konwencjonalnej i chemicznej z Morza Bałtyckiego na ekosystem morski, ze szczególnym uwzględnieniem ssaków morskich i ichtiofauny, stanowiących podstawę do dalszych prac nad opracowaniem konkretnych działań minimalizujących negatywny wpływ na poszczególne elementy środowiska morskiego. (MKiŚ/RDOŚ)

Przedstawiciel RDOŚ poinformował, że projekt wytycznych został opracowany w uzgodnieniu z UMS. Po uzyskaniu finalnej akceptacji zostanie udostępniony Członkom Zespołu.

8. Przedstawienie informacji na temat kontynuacji prac mających na celu sprawdzenie obszarów historycznych zagród minowych w rejonie portu Kołobrzeg w zakresie występowania przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych (PWiN) pochodzenia militarne. (MON)

W roku 2026 Marynarka Wojenna RP nie realizowała wielkoobszarowych operacji oczyszczania akwenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych (MWiN) bezpośrednio w rejonie Kołobrzegu. Zgodnie z planami operacyjnymi, główne siły nurków-minerów oraz siły okrętowe 8. Flotylli Obrony Wybrzeża zostały skierowane do realizacji zadań w innych kluczowych rejonach. Na zachodnim odcinku wybrzeża działania koncentrowały się na oczyszczaniu podejścia toru wodnego do Świnoujścia oraz rejonu budowy falochronu portu kontenerowego. Z kolei na kierunku północno-wschodnim realizowano zadania wsparcia inżynierskiego przy budowie morskich farm wiatrowych w rejonie Ławicy Słupskiej i Rynny Słupskiej.

Zapewnienie bezpieczeństwa w rejonie odpowiedzialności obejmującym Kołobrzeg realizowane było w ramach procedur reagowania kryzysowego i rutynowych działań saperskich.

Całodobową gotowość do działań alarmowych utrzymywał 12. Dywizjon Trałowców (8. FOW, Świnoujście) oraz pododdziały lądowe z 8. Kołobrzeskiego Batalionu Saperów (12. Szczecińska

Dywizja Zmechanizowana, Dziwnów). Wyznaczone siły i środki na bieżąco neutralizowały pozostałości wojenne z 1945 roku, regularnie ujawniane na plażach lub wmywane przez morze (m.in. w rejonie dzielnicy Podczele). W raportowanym okresie w porcie Kołobrzeg nie stwierdzono obecności wielkogabarytowych bomb lotniczych ani innych zagrożeń stwarzających konieczność ewakuacji ludności cywilnej bądź wstrzymania ruchu żeglugowego.

W ujęciu ogólnym, w 2026 r. wysiłek główny sił obrony przeciwminowej MW RP skupiony był na realizacji zobowiązań sojuszniczych w ramach NATO oraz na zabezpieczeniu inwestycji w strategiczną infrastrukturę energetyczną i transportową kraju.

Kluczowym przedsięwzięciem w wymiarze międzynarodowym był udział w operacji usuwania pozostałości wojennych „Open Spirit 2026”, przeprowadzonej w dniach 1-13 maja w Zatoce Ryskiej (wybrzeże Republiki Estońskiej i Republiki Łotewskiej). Siły MW RP pełniły w tych manewrach rolę wiodącą. Działania te, zsynchronizowane ze szwedzkim ćwiczeniem narodowym z udziałem partnerów zagranicznych „Aurora 26”, doprowadziły do skutecznego oczyszczenia i udrożnienia strategicznych linii komunikacyjnych na Morzu Bałtyckim.

W wyłącznej strefie ekonomicznej RP realizowano równoległe wielkoobszarowe operacje sapersko-minowe:

1. w rejonie zachodnim: przeprowadzono oczyszczanie dna morskiego na powierzchni 160 ha pod budowę falochronu portu kontenerowego w Świnoujściu. Weryfikacji i identyfikacji poddano około 4800 obiektów ferromagnetycznych, stanowiących pozostałość po nalotach lotniczych z 1945 r.
2. w rejonie północno-wschodnim: w rejonach Ławicy Słupskiej i Rynny Słupskiej wykonano profilowanie magnetyczne dna oraz usunięto anomalie w pasach instalacji kabli przesyłowych dla morskich farm wiatrowych Baltica 2 oraz Baltic Power.

Opisane działania operacyjne były uzupełniane bieżącymi, całodobowymi interwencjami Grup Nurków-Minerów z Gdyni oraz Świnoujścia, które neutralizowały mniejsze przedmioty wybuchowe zgłaszane przez administrację morską oraz podmioty komercyjne (rybołówstwo).

Jednocześnie, w odpowiedzi na stałe zagrożenia o charakterze hybrydowym, Siły Zbrojne RP realizowały ciągły dozór i ochronę infrastruktury krytycznej, w tym gazociągu Baltic Pipe, terminalu LNG w Świnoujściu oraz instalacji offshore. Do prowadzenia ciągłego monitoringu hydroakustycznego, rozpoznania oraz działań prewencyjnych wydzielono okręty patrolowe, trałowce oraz bezzałogowe systemy rozpoznawcze (drony).

9. Przedstawienie informacji na temat kontynuacji prac mających na celu neutralizację min morskich w Zatoce Gdańskiej i Zatoce Puckiej zrzuconych w 1939 r. przez stawiacz min ORP „Gryf”. (MON)

Zgodnie z informacją przedstawiciela MON, w analizowanym zakresie nie odnotowano nowych danych. Dalsza aktywność operacyjna przewidziana jest w perspektywie długofalowej. Obecnie priorytet resortu Obrony Narodowej stanowią działania interwencyjne prowadzone w innych obszarach (ad. pkt 8).

10. Przedstawienie informacji na temat prowadzenia, w związku z rozwojem morskiej energetyki wiatrowej na Morzu Bałtyckim, kwartalnego monitoringu aktywności spółek nadzorowanych przez MAP w obszarze znajdowania oraz identyfikacji materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz monitorowanie ich usuwania przez właściwe podmioty w oparciu o informacje pozyskane

ze spółek, nadzorowanych przez MAP, realizujących projekty budowy morskich farm wiatrowych na Morzu Bałtyckim. (MAP)

Przedstawiciel MAP poinformował, że w I kwartale 2026 r. Grupy Kapitałowe: ORLEN, PGE, ENEA oraz TAURON i ich podmioty zależne nie zidentyfikowały materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, w tym także nie zidentyfikowały kwestii problemowych w zakresie ich lokalizacji, identyfikacji oraz usuwania.

Ponadto GK ORLEN nie uzyskała jeszcze informacji od Instytutu Oceanografii PAN, dotyczącej wyników projektu MUNI-RISK, który miał za zadanie identyfikację materiałów niebezpiecznych i niewybuchów na obszarze projektu MFW Baltic West (część południowo-wschodnia) oraz zbadanie tras transportu materiałów niebezpiecznych po II wojnie światowej, w tym miejsca ich składowania. Podmioty z Grupy Kapitałowej ORLEN planują rozpoczęcie punktowych badań w kierunku znajdowania materiałów niebezpiecznych, w miejscach przyszłych wierceń i sondowań geotechnicznych w III kwartale 2026 r.

11. Przedstawienie informacji na temat międzyresortowej koordynacji i wymiany informacji dot. realizacji działań wymagających udziału partnerów międzynarodowych lub wykraczających poza polskie obszary morskie i przygotowanie informacji nt. prac podejmowanych na forach międzynarodowych. (MSZ)

Sekretarz przeczytał informację przekazaną przez MSZ:

„Podczas spotkania Komitetu Wyższych Urzędników Rady Państw Morza Bałtyckiego - RPMB (28-29 kwietnia 2026 r.) w Warszawie kontynuowano dyskusję dot. kierunków reformy Rady - tzw. „post-Vihula”. Aktualny projekt mapy drogowej zawiera sformułowania dot. realizacji działań ad hoc obliczonych na budowę odporności i przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym, w tym także związanym z zatopioną amunicją. Prace nad dokumentem będą trwały dalej pod islandzkim przewodnictwem RPMB (od 1 lipca 2026 r.).

2 czerwca 2026 r. w Ambasadzie RP w Berlinie odbyło się wydarzenie poświęcone problematyce bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii zatopionej amunicji. W debacie udział wzięli przedstawiciele administracji publicznej, środowisk naukowych, przemysłu oraz instytucji międzynarodowych.

W trakcie dyskusji wyraźnie wybrzmiał brak spójnych ram prawnych i jasnych procedur operacyjnych na poziomie europejskim. Problem dotyczy m.in. określenia odpowiedzialności instytucjonalnej za incydenty, skażenia sprzętu czy bezpieczeństwo prac offshore. Uczestnicy wskazywali, że największym wyzwaniem nie jest dziś sama technologia, lecz niedostateczna koordynacja, brak jednolitych standardów oraz rozproszenie kompetencji między różnymi instytucjami krajowymi i międzynarodowymi.

Debata potwierdziła, że wraz z dynamicznym rozwojem infrastruktury podmorskiej, w tym farm wiatrowych i kabli energetycznych, rośnie znaczenie zatopionej amunicji dla bezpieczeństwa inwestycji i stabilności regionu. Jednocześnie prelegenci pozostawali ostrożni wobec alarmistycznych scenariuszy, podkreślając, że bardziej prawdopodobne są bezpośrednie zagrożenia dla infrastruktury niż masowe katastrofy spowodowane detonacją zalegającej amunicji.”

Sekretarz udostępni Członkom Zespołu prezentację ze spotkania w Ambasadzie RP w Berlinie.

12. Przedstawienie informacji na temat opracowania, przeprowadzenia konsultacji społecznych i przekazania do ministra właściwego ds. spraw gospodarki wodnej drugiej aktualizacji Programu Monitoringu Wód Morskich, z uwzględnieniem substancji mogących potencjalnie pochodzić z uwalniania z zatopionej broni chemicznej lub paliwa z wraków. (MKiŚ/GIOŚ)

Przedstawiciel GIOŚ poinformowała, że do projektu drugiej aktualizacji Programu Monitoringu Wód Morskich nie zgłoszono uwag w ramach konsultacji publicznych, więc minister właściwy do spraw gospodarki wodnej rozpoczął proces legislacyjny. Trwają uzgodnienia z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie. Szczegóły na temat projektu można uzyskać na stronie <https://rdsm.gios.gov.pl/pl/konsultacje-spoeczne/zakonczone-konsultacje/druga-aktualizacja-programu-monitoringu-wod-morskich>.

13. Przedstawienie informacji na temat otwartych źródeł wiedzy o materiałach niebezpiecznych w polskich obszarach morskich. (MI/DGW)

W związku z nieobecnością przedstawiciela MI/DGW punkt został przełożony na następane posiedzenie Zespołu.

14. Przedstawienie bieżących informacji na temat działań związanych z materiałami niebezpiecznymi zalegającymi na obszarach morskich RP, w tym o projektowanych regulacjach prawnych, udziale w szkoleniach, spotkaniach i konferencjach krajowych i międzynarodowych oraz otrzymanych zgłoszeniach na temat zidentyfikowanych materiałów niebezpiecznych lub powiązanych z nimi problemów. (Członkowie Zespołu)

Sekretarz przedstawił informacje na temat dalszych losów projektu umowy o wymianie danych na temat zatopionej broni. Podczas posiedzenia grupy HELCOM dedykowanej zagadnieniom presji pochodzenia morskiego (HELCOM Working Group on Reduction of Pressures from Sea-based Sources) przedstawiciel PL zgłosił stanowisko wypracowane przez Zespół wyrażające daleko idącą ostrożność przy tworzeniu takiego instrumentu oraz brak zidentyfikowanych korzyści dla PL. Przedstawiciel PL nie poparł dalszych prac nad dokumentem, jednak projekt umowy został przekazany do RPMB do dalszego opiniowania.

15. Sprawy różne / wolne wnioski

Sekretarz poinformował, że 10 czerwca 2026 r. Rada Ministrów przyjęła plan działań Zespołu na rok 2027.

Sekretarz poinformował o pracach MI/DGMIŻŚ nad przygotowaniem „Analizy dostępnych danych na temat wraków statków zalegających w morzu terytorialnym RP”. Podziękował NMM za przekazanie obszernych danych oraz ponownie zwrócił się do przedstawicieli UM w Gdyni i UM w Szczecinie o przekazanie wkładu do 30 czerwca 2026 r.

Sekretarz przedstawił Członkom Zespołu informacje na temat planowanej pod koniec stycznia 2027 r. konferencji podsumowującej wyniki projektu MUNIMAP, którego liderem jest IO PAN. Ze względu na odległy termin Członkowie Zespołu nie mogą obecnie potwierdzić swojego udziału w konferencji. Sprawa zostanie ponownie omówiona podczas posiedzenia w III kwartale 2026 r.

Sekretarz poinformował o piśmie UM w Szczecinie w sprawie propozycji zmiany art. 32d ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej w zakresie wprowadzenia dla Sił Zbrojnych RP ustawowego zwolnienia od obowiązku

uzyskiwania pozwolenia dyrektora urzędu morskiego na neutralizację materiału niebezpiecznego – zatopionej amunicji. Pismo zostanie przekazane Członkom Zespołu w celu analizy i przygotowana swojego stanowiska. Propozycja zostanie omówiona podczas następnego posiedzenia.

16. Zakończenie posiedzenia

Na tym zakończono posiedzenie Zespołu.

Załączniki do protokołu:

1. Załącznik nr 1 – Lista obecności

Dominika Dłutek-Malinowska

Sekretarz Zespołu

Natalia Zając

Przewodniczący Zespołu

Załącznik nr 1 do Protokołu – Lista obecności

1. Natalia Zając – Ministerstwo Infrastruktury
2. Kamil Rybka – Ministerstwo Infrastruktury
3. Dominika Dłutek-Malinowska – Ministerstwo Infrastruktury
4. Jan Młotkowski – Urząd Morski w Gdyni
5. Paulina Gonciarz – Ministerstwo Obrony Narodowej
6. Edyta Jurkiewicz-Gruszecka – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
7. Magdalena Kamińska – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
8. Andrzej Zbylut – Ministerstwo Klimatu i Środowiska
9. Cezary Falkiewicz – Ministerstwo Aktywów Państwowych
10. Maciej Kapalski – Ministerstwo Aktywów Państwowych
11. Joanna Parkot – Ministerstwo Rozwoju i Technologii
12. Bartosz Kamiński – Wojskowy Instytut Chemii i Radiometrii
13. Katarzyna Kordyka – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
14. Marcin Westphal – Narodowe Muzeum Morskie